

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JULIOL 2023	CONVOCATORIA: JULIO 2023
Assignatura: HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA	Asignatura: HISTORIA DE LA FILOSOFÍA

BAREM DE L'EXAMEN:

L'estudiantat haurà de:

- elegir entre les qüestions 1-8 (relatives a un text o un concepte del mateix) que valen 2 punts i contestar **dues** d'elles (4 punts).
- elegir entre les qüestions 9-12 (tema sobre un autor/a) i contestar **una** d'elles (5 punts).
- elegir entre les qüestions 13-16 (comentar el pensament d'un autor/a) i contestar **una** d'elles (1 punt).

2 qüestions de la 1-8: 4 punts; 1 qüestió de la 9-12: 5 punts; 1 qüestió de la 13-16: 1 punt.

BAREMO DEL EXAMEN:

El estudiantado deberá:

- elegir entre las cuestiones 1-8 (relativas a un texto o un concepto del mismo) que valen 2 puntos y contestar **dos** de ellas (4 puntos).
- elegir entre las cuestiones 9-12 (tema sobre un autor/a) y contestar **una** de ellas (5 puntos).
- elegir entre las cuestiones 13-16 (comentar el pensamiento de un autor/a) y contestar **una** de ellas (1 punto).

2 cuestiones de la 1 a 8: 4 puntos; 1 cuestión de la 9 a 12: 5 puntos; 1 cuestión de la 13 a 16: 1 punto.

TEXT I

- 1 - S: Doncs bé, adona't ara que situe en l'altra secció de l'intel·ligible allò que la raó abasta per si
2 mateixa, mitjançant el poder dialèctic, considerant els supòsits no com a principis, sinó com a
3 genuïnes hipòtesis, és a dir, esglaons i trampolins que l'eleven fins a allò no hipotètic, fins al principi
4 de tot I, un cop abastit aquest principi, va fent les deduccions que d'ell depenen, fins a descendir a la
5 conclusió, sense emprar en absolut res sensible, sinó únicament les idees en si, passant d'una a l'altra
6 de les idees i acabant en elles,
7 - G: Ho entenc -va dir-, encara que no del tot, perquè em sembla molt gran el que pretens exposar, ja
8 que intentes determinar que la contemplació del ser i de l'intel·ligible que proporciona la ciència
9 dialèctica és més clara que la que proporcionen les anomenades arts, de les quals les hipòtesis en són
10 principi. Perquè encara que els que les estudien han de contemplar els seus objectes amb el
11 pensament, i no amb els sentits, tanmateix no investiguen remuntant-se cap al principi, sinó partint
12 d'hipòtesis, Per això a tu et sembla que no aconsegueixen enteniment d'aquests objectes, que són
13 intel·ligibles, no obstant, quan estan en relació amb un principi. I crec que l'operació dels geòmetres i
14 d'altres com ells l'anomenen pensament, però no intel·ligència, perquè el pensament ocupa un lloc
15 intermedi entre l'opinió i la intel·ligència,

PLATÓ, *La República*, 511 b - d (traducció de Maite Miravet).

TEXT II

1 Així doncs, com que el present estudi no té un propòsit especulatiu com la resta (ja que no estem
2 investigant per saber què és la virtut, sinó per fer-nos bons, perquè d'altra manera no ens serviria de
3 res), és necessari examinar allò que concerneix les accions, com cal dur-les a terme. En efecte,
4 aquestes són també responsables del fet que les disposicions siquen d'una determinada qualitat, com
5 hem dit. Així doncs, el fet d'actuar d'acord amb la recta raó és un principi acceptat per tothom i el
6 donem per fet -es parlarà més endavant sobre ell, sobre què és la recta raó i sobre com és en relació
7 amb la resta de virtuts. Acordem, però, per endavant que tota exposició relativa a les accions que cal
8 realitzar, s'ha de fer a grans trets i no amb exactitud, com també al principi vam dir que els
9 arguments cal exigir-los d'acord amb la matèria. Així, en el camp de les accions i del convenient no
10 hi ha cap criteri establert, com tampoc en el de la salut. I si tal és l'exposició general, encara menys
11 exacta serà l'exposició de cada cas en particular, ja que no cau sota el domini de cap art ni precepte i
12 és necessari que els que actuen siguin els que determinen quines coses són convenients en cada
13 ocasió, com ocorre tant en el cas de la medicina com en el pilotatge de naus.

ARISTÒTIL, *Ètica a Nicòmac*. Llibre II, 1103 b 26 - 1104 a 10 (traducció de Carlos Monzó).

TEXT III

1 Però hom demanarà: ¿quin és, doncs, aquest tresor que pensem deixar a la posteritat amb una
2 metafísica semblant, depurada per la crítica però portada també per això a un estat ferm? Amb una
3 ràpida ullada general a aquesta obra, hom creurà percebre que la seua utilitat no és sinó *negativa*, a
4 saber, la de no atrevir-nos mai a ultrapassar amb la raó especulativa els límits de l'experiència, i
5 aquesta és també, en realitat, la seua primera utilitat. Però de seguida es torna *positiva*, quan hom
6 s'adona que els principis amb què la raó especulativa s'atreveix a ultrapassar els seus límits tenen en
7 realitat, com a resultat forçós, no una *ampliació* sinó, observant-ho de més a prop, una *reducció* del
8 nostre ús de la raó, perquè els seus límits efectivament amenacen d'ampliar els de la sensibilitat a
9 què pròpiament pertanyen ultrapassant-ho tot i, d'aquesta manera, foragitar del tot l'ús pur (pràctic)
10 de la raó. Per això una crítica que limita la raó especulativa és, com a tal, certament *negativa*;
11 no gensmenys, en la mesura en què així elimina alhora un entrebanc que limita l'ús pur pràctic o que
12 amenaça fins i tot d'anorrear-lo, en realitat és d'una utilitat *positiva* i molt important, tan aviat com
13 arribem a la convicció que hi ha un ús pràctic absolutament necessari de la raó pura (l'ús moral), en
14 què aquesta s'amplia inevitablement més enllà dels límits de la sensibilitat, i per això no necessita,
15 ben cert, cap ajuda de l'especulativa; tanmateix, ha d'estar assegurada contra tota acció contrària de
16 la raó especulativa, a fi de no caure en contradicció amb ella mateixa.

IMMANUEL KANT, *Crítica de la raó pura*, Pròleg de la segona edició, B XXIV - B XXV
(traducció de Joan Baptista Llinares).

TEXT IV

1 La moral de la *criança* i la moral de la *doma* són completament dignes una de l'altra en els
2 mitjans amb què s'imposen: estem autoritzats per presentar corn a proposició suprema que per a
3 *fer* moral cal tenir la voluntat incondicional del contrari. Aquest és el gran problema, el *sinistre*
4 problema en el qual he emprat més temps: la psicologia dels «milloradors» de la humanitat. Un
5 fet petit i en el fons modest, el de l'anomenada *pia fraus* [mentida piadosa], em va donar el primer
6 accés a aquest problema: la *pia fraus*, el patrimoni hereditari de tots els filòsofs i sacerdots que
7 «milloraven» la humanitat. Ni Manú, ni Plató, ni Confuci, ni els mestres jueus i cristians, han
8 dubtat mai del *seu dret* a la mentida. No han dubtat *d'altres drets completament distints...*
9 Expressat en una fórmula, seria lícit dir: *tots els mitjans amb què fins ara es volia fer moral ' la*
10 *humanitat, eren radicalment immorals.* –

FRIEDRICH NIETZSCHE, *El crepuscle dels ídols*, Los “mejoradores de la humanidad”, par. 5
(traducció de Joan Baptista Llinares i Rafael Gomar).

QÜESTIONS:

Elegeix i contesta **dues** de les següents qüestions (4 punts):

1. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor en el **TEXT I** (2 punts).
2. Definix el terme "**pensament**", partint de la informació oferta pel text i completant-la amb els coneixements que tingues de la filosofia de l'autor del **TEXT I** (2 punts).
3. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor en el **TEXT II** (2 punts).
4. Definix el terme "**accions**", partint de la informació oferta pel text i completant-la amb els coneixements que tingues de la filosofia de l'autor del **TEXT II** (2 punts).
5. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor en el **TEXT III** (2 punts).
6. Definix el terme "**raó especulativa**", partint de la informació oferta pel text i completant-la amb els coneixements que tingues de la filosofia de l'autor del **TEXT III** (2 punts).
7. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor en el **TEXT IV** (2 punts).
8. Definix el terme "**mentida**", partint de la informació oferta pel text i completant-la amb els coneixements que tingues de la filosofia de l'autor en el **TEXT IV** (2 punts).

Elegeix i desenvolupa **una** de les següents redaccions sobre un autor/a (5 punts):

9. *Dualisme ontològic. La teoria de les idees i la idea de bé* en **PLATÓ** (5 punts).
10. *Metafísica, física i teoria del coneixement* en **ARISTÒTIL** (5 punts).
11. *El gir copernicà* en **IMMANUEL KANT** (5 punts).
12. *El vitalisme i la voluntat de poder* en **FRIEDRICH NIETZSCHE** (5 punts).

Elegeix i contesta **una** las següents qüestions (1 punt):

13. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de **PLATÓ** que jutges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs i filòsofes, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani (1 punt).
14. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de **ARISTÒTIL** que jutges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs i filòsofes, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani (1 punt).
15. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de **IMMANUEL KANT** que jutges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs i filòsofes, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani (1 punt).
16. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de **FRIEDRICH NIETZSCHE** que jutges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs i filòsofes, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani (1 punt).

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: JULIOL 2023	CONVOCATORIA: JULIO 2023
Assignatura: HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA	Asignatura: HISTORIA DE LA FILOSOFÍA

BAREM DE L'EXAMEN:

L'estudiantat haurà de:

- elegir entre les qüestions 1-8 (relatives a un text o un concepte del mateix) que valen 2 punts i contestar **dues** d'elles (4 punts).
- elegir entre les qüestions 9-12 (tema sobre un autor/a) i contestar **una** d'elles (5 punts).
- elegir entre les qüestions 13-16 (comentar el pensament d'un autor/a) i contestar **una** d'elles (1 punt).

2 qüestions de la 1-8: 4 punts; 1 qüestió de la 9-12: 5 punts; 1 qüestió de la 13-16: 1 punt.

BAREMO DEL EXAMEN:

El estudiantado deberá:

- elegir entre las cuestiones 1-8 (relativas a un texto o un concepto del mismo) que valen 2 puntos y contestar **dos** de ellas (4 puntos).
- elegir entre las cuestiones 9-12 (tema sobre un autor/a) y contestar **una** de ellas (5 puntos).
- elegir entre las cuestiones 13-16 (comentar el pensamiento de un autor/a) y contestar **una** de ellas (1 punto).

2 cuestiones de la 1 a 8: 4 puntos; 1 cuestión de la 9 a 12: 5 puntos; 1 cuestión de la 13 a 16: 1 punto.

TEXTO I

- 1 - S: Pues bien, aprende ahora que sitúo en el segundo segmento de la región inteligible aquello a que
2 alcanza por sí misma la razón valiéndose del poder dialéctico y considerando las hipótesis no como
3 principios, sino como verdaderas hipótesis, es decir, peldaños y trampolines que la eleven hasta lo no
4 hipotético, hasta el principio de todo; y una vez haya llegado a éste, irá pasando de una a otra de las
5 deducciones que de él dependen hasta que de ese modo descienda a la conclusión sin recurrir en
6 absoluto a nada sensible, antes bien, usando solamente de las ideas tomadas en sí mismas, pasando de
7 una a otra y terminando en las ideas.
- 8 - G: Ya me doy cuenta -dijo-, aunque no perfectamente, pues me parece muy grande la empresa a que
9 te refieres, de que lo que intentas es dejar sentado que es más clara la visión del ser y de lo inteligible
10 que proporciona la ciencia dialéctica que la que proporcionan las llamadas artes, a las cuales sirven de
11 principios las hipótesis; pues, aunque quienes las estudian se ven obligados a contemplar los objetos
12 por medio del pensamiento y no de los sentidos, sin embargo, como no investigan remontándose al
13 principio, sino partiendo de hipótesis, por eso te parece a ti que no adquieren conocimiento de esos
14 objetos que son, empero, inteligibles cuando están en relación con un principio. Y creo también que a
15 la operación de los geómetras y demás la llamas pensamiento, pero no conocimiento, porque el
16 pensamiento es algo que está entre la simple creencia y el conocimiento.

PLATÓN, *La República*, 511 b-d (traducción de José María Pabón y Manuel Fernández Galiano)

TEXTO II

1 Así pues, puesto que el presente tratado no es por mor de la contemplación como los otros (en efecto,
2 no investigamos para saber qué es la virtud, sino para llegar a ser buenos, puesto que en caso contrario
3 éste no nos serviría para nada), es necesario investigar con respecto a las acciones, cómo han de
4 llevarse a cabo. Estas son lo principal y de los tipos de acciones se producirán los hábitos, como hemos
5 dicho. Damos por supuesto el principio común de que hay que actuar según la recta razón –después se
6 dirá acerca de ésta, tanto qué es la recta razón, como qué relación tiene con las demás virtudes. Hay
7 que convenir de antemano lo siguiente, que conviene exponer de manera esquemática y no con
8 exactitud todo argumento sobre los asuntos prácticos, de la misma manera que decíamos también que
9 los discursos han de ser apropiados al asunto del que tratan. No hay nada firme en lo que tiene que ver
10 con las acciones y en lo útil, al igual que en la salud. Siendo así el discurso general, el discurso sobre
11 los particulares está aún más desprovisto de exactitud. En efecto, no cae ni bajo el arte ni bajo ninguna
12 regla, sino que es preciso que los mismos que actúan miren siempre a lo oportuno en cada
13 circunstancia, como sucede también en la medicina y en la navegación.

ARISTÓTELES, *Ética a Nicómaco*. Libro II, 1103 b 26 - 1104 a 10 (traducción de Juan de Dios Bares)

TEXTO III

1 Se preguntará, sin embargo, ¿qué clase de tesoro es éste que pensamos legar a la posteridad con
2 semejante metafísica depurada por la crítica, pero relegada por ello mismo, a un estado de inercia? Si
3 se echa una ligera ojeada a esta obra se puede quizá entender que su utilidad es sólo *negativa*: nos
4 advierte que jamás nos aventuremos a traspasar los límites de la experiencia con la razón especulativa.
5 Y, efectivamente, ésta es su primera utilidad. Pero tal utilidad se hace inmediatamente *positiva* cuando
6 se reconoce que los principios con los que la razón especulativa sobrepasa sus límites no constituyen,
7 de hecho, una *ampliación*, sino que, examinados de cerca, tienen como *resultado* indefectible una
8 *reducción* de nuestro uso de la razón, ya que tales principios amenazan realmente con extender de
9 forma indiscriminada los límites de la sensibilidad, a la que de hecho pertenecen, e incluso con
10 suprimir el uso puro (práctico) de la razón. De ahí que una crítica que restrinja la razón especulativa
11 sea, en tal sentido, *negativa*, pero, a la vez, en la medida en que elimina un obstáculo que reduce su
12 uso práctico o amenaza incluso con suprimirlo, sea realmente de tan *positiva* e importante utilidad.
13 Ello se ve claro cuando se reconoce que la razón pura tiene un uso práctico (el moral) absolutamente
14 necesario, uso en el que ella se ve inevitablemente obligada a ir más allá de los límites de la
15 sensibilidad. Aunque para esto la razón práctica no necesita ayuda de la razón especulativa, ha de
16 estar asegurada contra la oposición de esta última, a fin de no caer en contradicción consigo misma.

IMMANUEL KANT, *Crítica de la razón pura*, Prólogo de la Segunda Edición, B XXIV-XXV (traducción de Pedro Rivas)

TEXTO IV

1 La moral de la *cría* y la moral de la *doma* son completamente dignas una de otra en los medios de
2 imponerse: nos es lícito presentar como proposición suprema que, para *hacer* moral, se ha de tener
3 la voluntad incondicional de lo contrario. Este es el gran problema, el *siniestro* problema que me ha
4 ocupado más tiempo: la psicología de los “mejoradores” de la humanidad. Un hecho pequeño y, en
5 el fondo, modesto, el de la así llamada *pia fraus* [mentira piadosa], me dio el primer acceso a este
6 problema: la *pia fraus*, patrimonio hereditario de todos los filósofos y sacerdotes que “mejoraban” la
7 humanidad. Ni Manú, ni Platón, ni Confucio, ni los maestros judíos y cristianos han dudado jamás
8 de su *derecho* a la mentira. No han dudado de *otros derechos completamente distintos*...
9 Expresándolo en una fórmula, sería lícito decir: *todos* los medios con que hasta ahora se quería
10 hacer moral a la humanidad eran radicalmente *inmorales*. –

FRIEDRICH NIETZSCHE, *El crepúsculo de los ídolos*, Los “mejoradores de la humanidad”, par. 5 (traducción de Joan Baptista Llinares)

CUESTIONES

Elige y contesta **dos** de las siguientes cuestiones (4 puntos):

1. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor en **TEXTO I** (2 puntos).
2. Define el término “**pensamiento**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con los conocimientos que tengas de la filosofía del autor en **TEXTO I** (2 puntos).
3. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor en **TEXTO II** (2 puntos).
4. Define el término “**acciones**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con los conocimientos que tengas de la filosofía del autor en **TEXTO II** (2 puntos).
5. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor en **TEXTO III** (2 puntos).
6. Define el término “**razón especulativa**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con los conocimientos que tengas de la filosofía del autor en **TEXTO III** (2 puntos).
7. Sintetiza las ideas del texto mostrando en tu resumen la estructura argumentativa o expositiva desarrollada por el autor en **TEXTO IV** (2 puntos).
8. Define el término “**mentira**”, partiendo de la información ofrecida por el texto y completándola con el conocimiento que tengas de la filosofía del autor en **TEXTO IV** (2 puntos).

Elige y desarrolla **una** de las siguientes redacciones sobre un autor/a (5 puntos):

9. *Dualismo ontológico. La teoría de las ideas y la idea de Bien* en **PLATÓN** (5 puntos).
10. *Metafísica, física y teoría del conocimiento* en **ARISTÓTELES** (5 puntos).
11. *El giro copernicano* en **IMMANUEL KANT** (5 puntos).
12. *El vitalismo y la voluntad de poder* en **FRIEDRICH NIETZSCHE** (5 puntos).

Elige y contesta **una** las siguientes cuestiones (1 punto):

13. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento de **PLATÓN** que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con otros filósofos y filósofas, con los hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo (1 punto).
14. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento de **ARISTÓTELES** que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con otros filósofos y filósofas, con los hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo (1 punto).
15. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento de **IMMANUEL KANT** que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con otros filósofos y filósofas, con los hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos del autor o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo (1 punto).
16. Comenta brevemente cualquier aspecto del pensamiento de **FRIEDRICH NIETZSCHE** que juzgues importante en alguno de estos sentidos: por su relación con otros filósofos y filósofas, con los hechos históricos relevantes (especialmente si son coetáneos de la autora o tienen relación con su vida) o con rasgos significativos del mundo contemporáneo (1 punto).